

Ketenbeheer: hoever zijn we?

Ketenverantwoordelijkheid en duurzaam inkopen worden algemeen erkend als krachtige instrumenten voor MVO. In zowel het grootbedrijf als in het MKB nemen deze onderwerpen in belang en in belangstelling toe. Hoewel de kopgroep goede vorderingen maakt, gaat het om een kleine groep bedrijven. Bij de overgrote meerderheid van de bedrijven staat ketenbeheer nog in de kinderschoenen. Dit blijkt onder andere uit de recent gepubliceerde transparantiebenchmark van het Ministerie van Economische Zaken. Enkele recente rapporten geven inzicht over de vorderingen van ondernemend Nederland op het gebied van ketenbeheer.

Recent is de 2008 editie gepubliceerd van de transparantiebenchmark naar maatschappelijke verslaggeving door grote Nederlandse bedrijven. Dit onderzoek richt zich op de transparantie van de grootste Nederlandse ondernemingen op het gebied van maatschappelijk verantwoord ondernemen. De onderzoeksgroep bestaat uit 170 beursgenoteerde en niet beursgenoteerde bedrijven.

In het onderzoek is ook onderzocht in welke mate deze bedrijven rapporteren over hun ketenbeheer. De belangrijkste conclusies zijn:

- het aantal ondernemingen dat rapporteert over ketenverantwoordelijkheid is gestegen van 48% in 2007 naar 53% in 2008;
- de gemiddelde score op dit onderwerp is tussen 2007 en 2008 licht gestegen van 1,6 naar 1,7 (op een schaal van 10), maar blijft hiermee op een zeer laag niveau;
- het thema ketenverantwoordelijkheid scoort, samen met de onderwerpen verificatie en stakeholderbetrokkenheid, het laagst op de lijst van 10 onderzochte MVO onderwerpen;
- het onderwerp ketenverantwoordelijkheid neemt vooral in betekenis toe bij de 12% bedrijven die tot de kopgroep in dit onderzoek worden gerekend;
- bij de overgrote meerderheid van de bedrijven is deze groei niet aanwezig; vaak (in 47% van de gevallen) wordt er zelfs helemaal niet over dit onderwerp gerapporteerd.

Benchmark verantwoord ketenbeheer 2008 VBDO

De benchmark verantwoord ketenbeheer van de VBDO geeft inzicht in het ketenbeheer van 36 grote Nederlandse beursgenoteerde ondernemingen. Dit onderzoek gaat dieper dan de hiervoor genoemde transparantiebenchmark van het ministerie van EZ. Het onderzoek kijkt zowel naar het beleid van de onderneming als naar de implementatie en de monitoring. Bovendien wordt zowel de verantwoordelijkheid 'upstream' (richting leveranciers) als 'downstream' (richting afnemers) beoordeeld. De belangrijkste uitkomsten van dit onderzoek zijn:

- 7 van de 36 onderzochte bedrijven (20%) scoren voldoende tot goed.
- Philips en Unilever zijn met resp. 85 en 83% van de maximaal te behalen score de uitschieters. Andere toppers zijn Heineken, Reed Elsevier, DSM en Shell. Hierna volgen Akzo en Ahold als snelle stijgers.
- 29 van de 36 onderzochte bedrijven (80%) scoren een onvoldoende (3) tot slecht (26);

- bijna de helft van de onderzochte bedrijven (16 van de 36) scoort beter dan vorig jaar. Hiervan bevindt het overgrote deel zich in de groep bedrijven met de beste scores;
- met andere woorden, de kopgroep loopt verder uit, terwijl het peloton en de achterblijvers verder achterop raken.

Conclusie

Ketenbeheer en duurzaam inkopen zijn onderwerpen die zowel in het grootbedrijf als in het MKB in belang en in belangstelling toenemen. De kopgroep maakt goede vorderingen. Maar de kopgroep is nog klein en het peloton raakt steeds verder achterop. Bij de overgrote meerderheid van de bedrijven is ketenbeheer nog een onderwerp dat in de kinderschoenen staat. Zowel op het gebied van bewustwording als op het terrein van implementatie zijn forse impulsen nodig om de ambities van SER, kabinet en maatschappelijke organisaties te realiseren.